

**GŁÓWNY INSPEKTOR
NADZORU BUDOWLANEGO**

**KATASTROFY BUDOWLANE
W 2019 ROKU**

Warszawa, wrzesień 2020 r.

ZATWIERDZAM

*p.o. Głównego Inspektora
Nadzoru Budowlanego*

*Dorota Cabańska
(dokument podpisany elektronicznie)*

Spis treści

1.	WPROWADZENIE.....	3
2.	WYNIKI ANALIZY	3
2.1.	Katastrofy budowlane w 2019 r.	3
2.2.	Katastrofy budowlane w latach 1995-2019.....	4
3.	SZCZEGÓŁOWA ANALIZA KATASTROF BUDOWLANYCH ZAISTNIAŁYCH W 2019 R.....	4
3.1.	Miejsce wystąpienia katastrofy	4
3.2.	Rodzaje obiektów budowlanych ulegających katastrofom.....	5
3.3.	Przyczyny katastrof budowlanych.....	6
3.3.1.	Zdarzenia losowe.....	7
3.3.2.	Błędy podczas utrzymania obiektu budowlanego	8
3.3.3.	Błędy podczas budowy nowego obiektu lub wykonywania innych robót budowlanych w istniejącym obiekcie	9
3.4.	Etapy procesu budowlanego, podczas których wystąpiła katastrofa.....	10
3.5.	Elementy obiektu budowlanego objęte katastrofą	10
3.6.	Rodzaje konstrukcji nośnej obiektu ulegającego katastrofie	11
3.7.	Czas eksploatacji obiektu ulegającego katastrofie	12
3.8.	Inwestor lub właściciel obiektu ulegającego katastrofie.....	13
3.9.	Osoby poszkodowane w katastrofach	13
3.10.	Spostrzeżenia	14

NADZÓR NAD OPRACOWANIEM

Dyrektor
Departamentu Inspekcji
i Kontroli Budowlanej

Arkadiusz Dłużniewski

AKCEPTUJĘ

Zastępca
Głównego Inspektora
Nadzoru Budowlanego

Krzysztof Piątek

1. WPROWADZENIE

Katastrofą budowlaną, zgodnie z art. 73 ustawy Prawo budowlane, jest niezamierzone, gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części, a także konstrukcyjnych elementów rusztowań, elementów formujących, ścianek szczelnych i obudowy wykopów. Natomiast nie jest katastrofą budowlaną uszkodzenie elementu wbudowanego w obiekt budowlany nadającego się do naprawy lub wymiany, uszkodzenie lub zniszczenie urządzeń budowlanych związanych z budynkami, jak również awaria instalacji.

Postępowanie wyjaśniające w sprawie przyczyn i okoliczności katastrofy budowlanej prowadzi właściwy miejscowo i rzeczowo organ nadzoru budowlanego, tj. powiatowy albo wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego (art. 74 w związku z art. 76 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane). Postępowanie to może przejąć odpowiednio wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego w przypadku właściwości organu powiatowego albo Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego zarówno w przypadku właściwości organu powiatowego jak i wojewódzkiego (art. 77 ustawy Prawo budowlane).

Katastrofy podlegają rejestracji od 1995 roku. Od 2008 r. w Głównym Urzędzie Nadzoru Budowlanego prowadzony jest elektroniczny rejestr katastrof budowlanych, w którym gromadzone są informacje o tego rodzaju zdarzeniach wprowadzone przez powiatowych i wojewódzkich inspektorów nadzoru budowlanego w ramach zadań i kompetencji określonych w art. 76 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo budowlane.

Dane wprowadzone do rejestru są corocznie analizowane, a ich wyniki publikowane na stronie internetowej Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego.

2. WYNIKI ANALIZY

2.1. Katastrofy budowlane w 2019 r.

W 2019 roku do rejestru wprowadzono dane o 251 katastrofach budowlanych. Według stanu na dzień 27 lipca br. postępowania wyjaśniające przyczyny zaistnienia katastrofy zostały zakończone w stosunku do 244 (97,2%) przypadków.

Najwięcej katastrof, bo aż 220 (87,6%) dotyczyło obiektów oddanych do użytkowania, w których nie prowadzono robót budowlanych.

Najczęściej katastrofy dotyczyły:

- budynków mieszkalnych, gospodarczych lub inwentarskich,
- budynków niskich o konstrukcji murowanej,
- budynków, których właścicielami lub inwestorami były osoby fizyczne.

Główną przyczyną 189 (75,3%) katastrof były zdarzenia losowe. W 2019 r. do zdarzeń powodujących katastrofy budowlane należy zaliczyć przede wszystkim silne, porywiste wiatry, często wraz z intensywnymi opadami, pożary, wybuchy, wylądowania atmosferyczne, jak również wypadki komunikacyjne. Zdecydowanie mniej liczną grupę

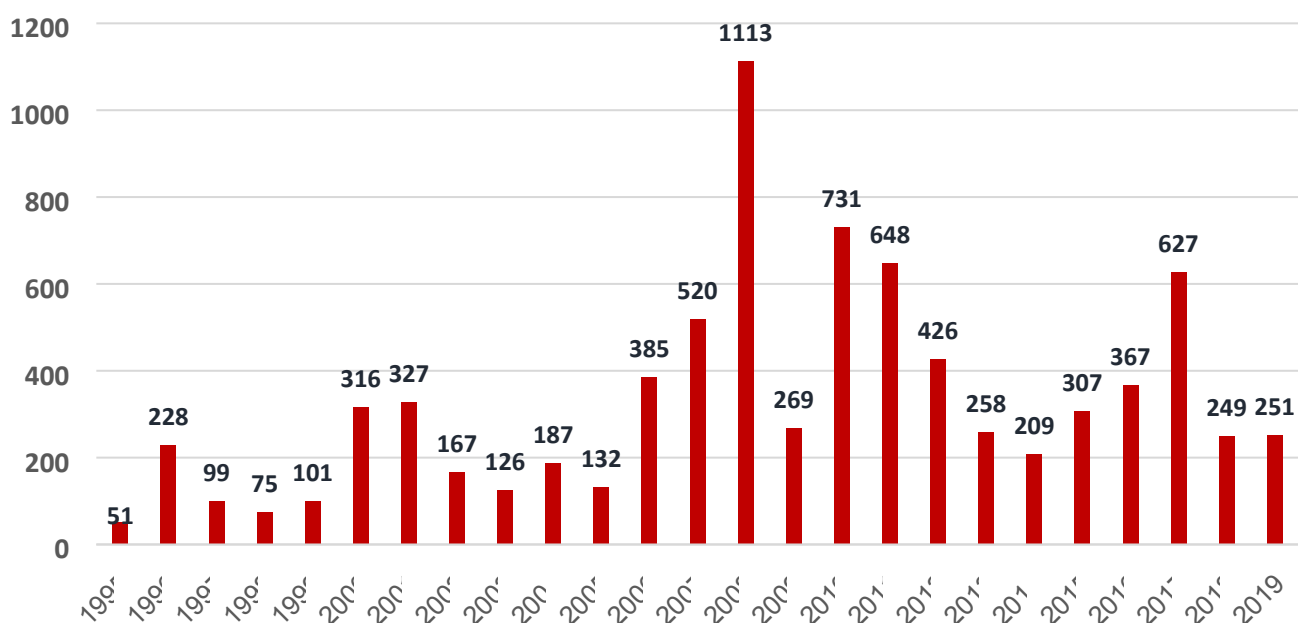
stanowiły 33 (13,1%) katastrofy wynikające z błędów podczas utrzymania, a najczęstszą ich przyczyną był zły stan techniczny. Statystycznie mniej wydarzyło się katastrof, do których przyczyniły się błędy podczas wykonywania robót budowlanych - odnotowano 22 takie przypadki (8,8 %). Nie odnotowano natomiast katastrof budowlanych, które były wynikiem błędów projektowych.

2.2. Katastrofy budowlane w latach 1995-2019

W latach 1995-2019 w Polsce miało miejsce 8169 katastrof budowlanych.

W 2019 r. liczba katastrof w stosunku do roku 2018 zwiększyła się o 2 katastrofy, natomiast w stosunku do roku 2017 zmniejszyła się o 376, a w stosunku do roku 2016 o 116 katastrof.

Katastrofy budowlane w latach 1995 - 2019

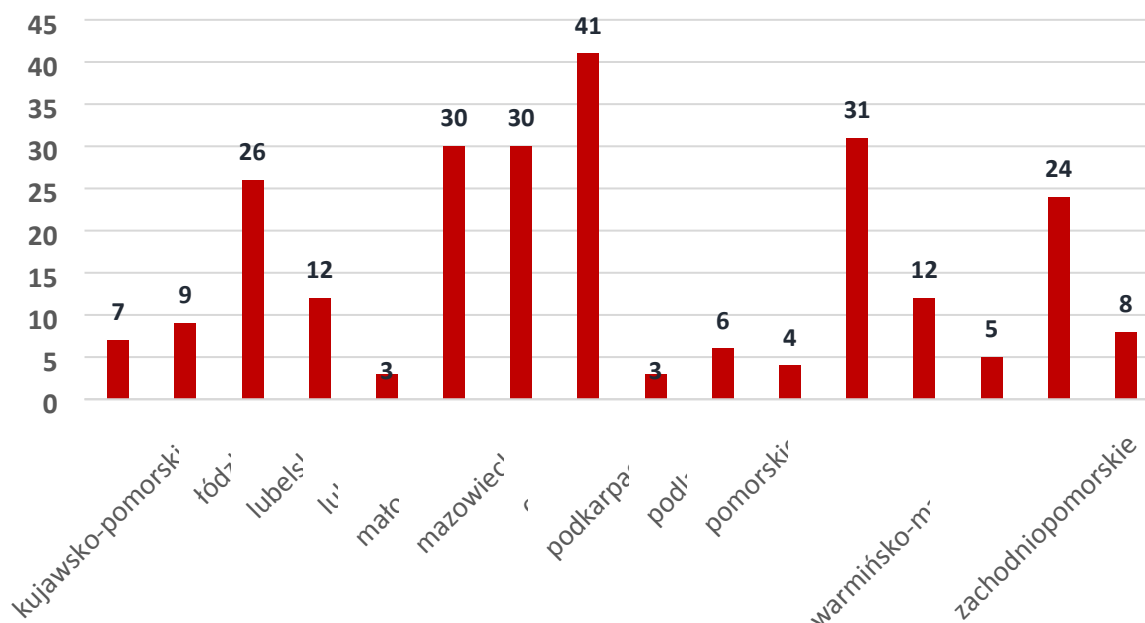
3. SZCZEGÓŁOWA ANALIZA KATASTROF BUDOWLANYCH ZAISTNIAŁYCH W 2019 R.

3.1. Miejsce wystąpienia katastrofy

Katastrofy budowlane w 2019 r. miały miejsce we wszystkich województwach. Najwięcej katastrof odnotowano w województwach:

- opolskim - 41 (16 %),
- śląskim - 31 (12%),
- małopolskim i mazowieckim - po 30 (12 %).

Katastrofy budowlane w 2019 r. z podziałem na województwa

Najmniej katastrof miało miejsce w województwach:

- lubuskim i podkarpackim - po 3 (1,2%),
- pomorskim - 4 (1,6%),
- warmińsko-mazurskim - 5 (2%).

Organami właściwymi do prowadzenia postępowania wyjaśniającego przyczyny i okoliczności katastrofy byli:

- powiatowy inspektor nadzoru budowlanego - w stosunku do 248 katastrof,
- wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego - w stosunku do 3 katastrof.

W przypadku 6 katastrof nastąpiło przejście postępowań wyjaśniających przez wojewódzkich inspektorów nadzoru budowlanego.

3.2. Rodzaje obiektów budowlanych ulegających katastrofom

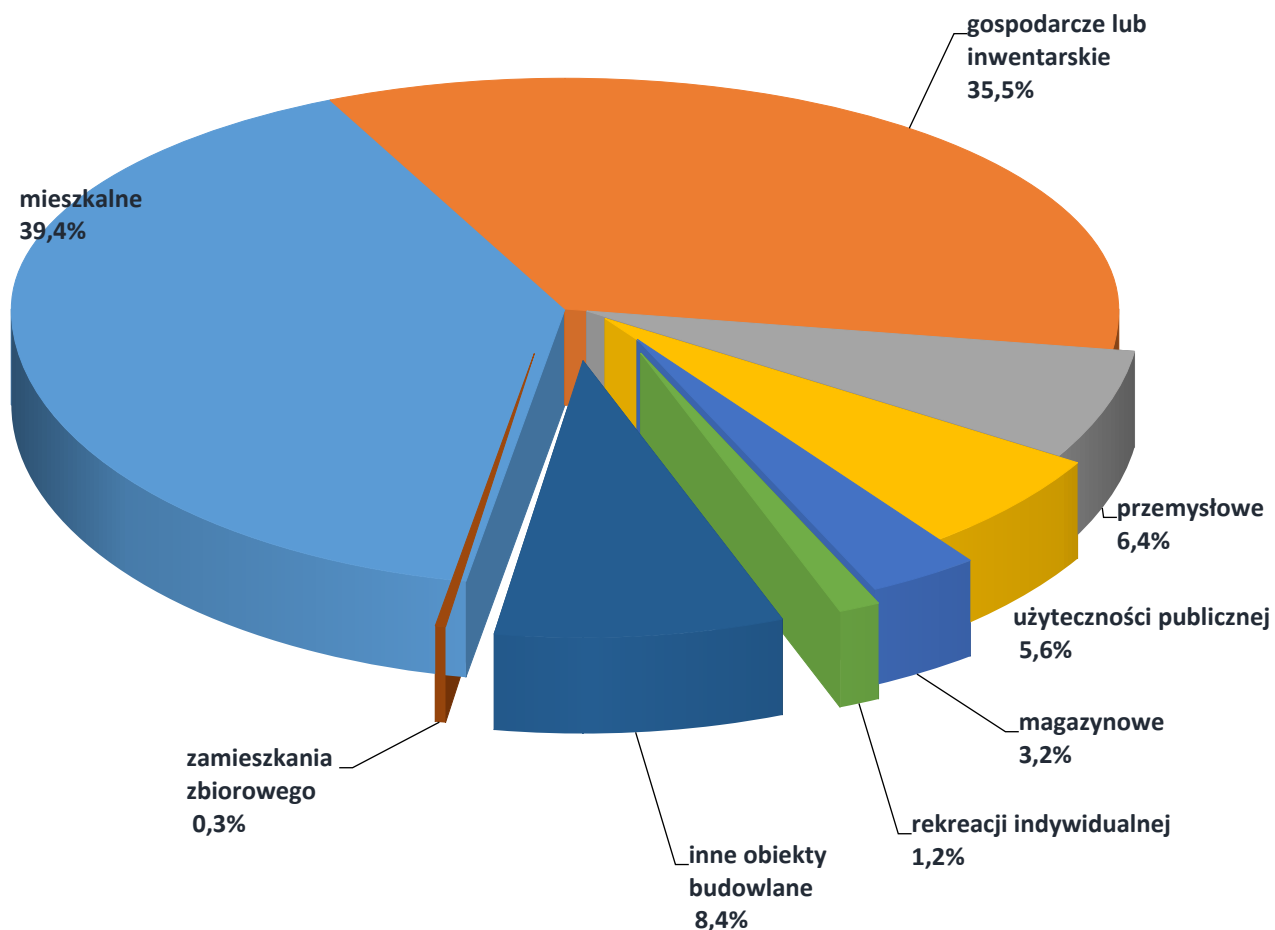
Jak wskazano w podsumowaniu, w 2019 r. katastrofom budowlanym ulegały najczęściej budynki mieszkalne, gospodarcze lub inwentarskie. Najrzadziej zdarzenie to dotyczyło budynków zamieszkania zbiorowego, magazynowych i rekreacji indywidualnej.

Podział ze względu na rodzaje obiektów budowlanych, które uległy katastrofom przedstawia się następująco:

- budynki mieszkalne - 99 (39,4% wszystkich katastrof),
- budynki gospodarcze lub inwentarskie - 89 (35,5% wszystkich katastrof),
- inne obiekty budowlane - 21 (8,4% wszystkich katastrof),
- obiekty przemysłowe - 16 (6,4% wszystkich katastrof),

- obiekty użyteczności publicznej - 14 (5,6% wszystkich katastrof),
- budynki magazynowe - 8 (3,2% wszystkich katastrof),
- budynki rekreacji indywidualnej - 3 (1,2% wszystkich katastrof),
- budynki zamieszkania zbiorowego - 1 (0,3% wszystkich katastrof).

Sposób użytkowania obiektów, które uległy zniszczeniu

3.3. Przyczyny katastrof budowlanych

Jako główną przyczynę katastrof budowlanych w 2019 r. wskazywano¹:

- w 189 (77,5%) przypadkach zdarzenia losowe, takie jak: intensywne opady atmosferyczne, silne wiatry, osuwiska ziemi, wyładowania atmosferyczne, jak i związane z działaniami człowieka, np. wybuch gazu, pożar, czy też wypadki komunikacyjne,
- w 33 (13,5%) przypadkach błędy podczas utrzymania obiektu budowlanego,

¹ Analiza w tym zakresie została sporządzona na podstawie 244 katastrof budowlanych (nie obejmuje 7 katastrof, w stosunku do których postępowania wyjaśniające przyczyny i okoliczności ich zaistnienia nie zostały zakończone).

- w 22 (9,0%) przypadkach błędy podczas budowy nowego obiektu lub wykonywania innych robót budowlanych w istniejącym obiekcie.

3.3.1. Zdarzenia losowe

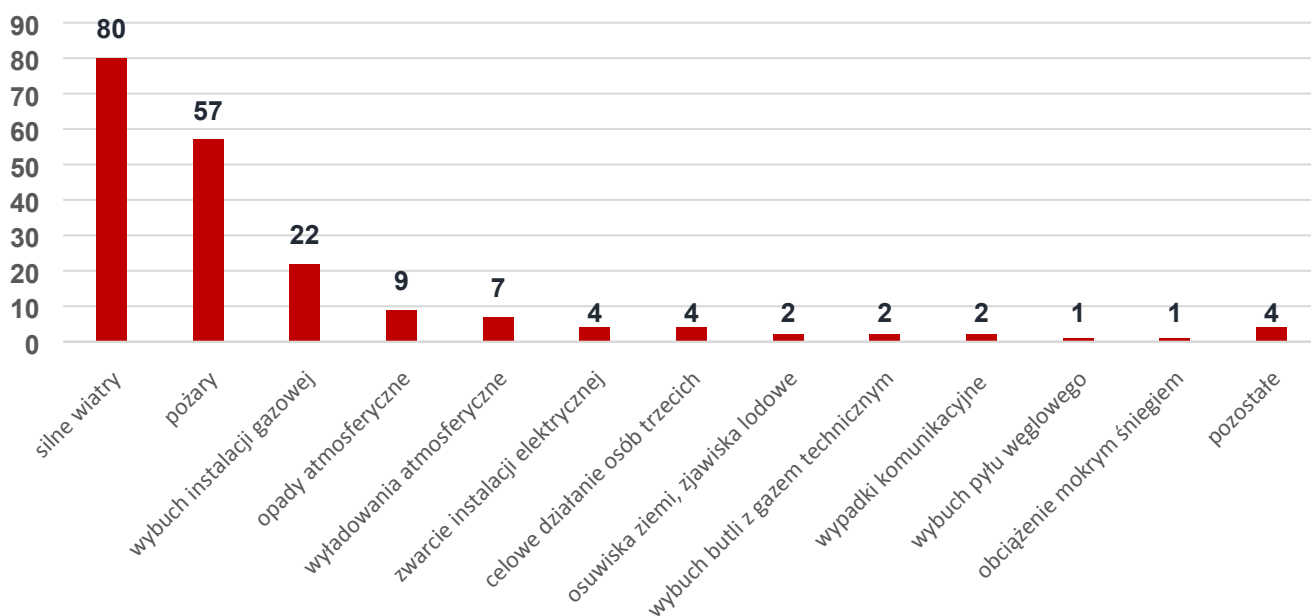
W 189 przypadkach wskazano następstwo zdarzeń losowych jako główną przyczynę katastrofy budowlanej. Na przyczynę katastrofy niejednokrotnie składało się kilka zdarzeń, np. silny porywisty wiatr współwystępujący z intensywnymi opadami atmosferycznymi lub burzami, czy też wybuch wraz z pożarem.

Analiza w odniesieniu do rodzaju zdarzeń wykazuje, że przyczyną katastrofy:

- w 80 (42%) przypadkach były silne wiatry,
- w 57 (30%) przypadkach był pożar,
- w 22 (12%) przypadkach był wybuch instalacji gazowej,
- w 9 (5%) przypadkach były intensywne opady atmosferyczne,
- w 7 (4%) przypadkach były wyładowania atmosferyczne,
- w 2 (1%) przypadkach były osuwiska ziemi, zjawiska lodowe na rzekach i morzu oraz jeziorach i zbiornikach wodnych.

W odniesieniu do 18 (9,5%) katastrof wskazano inne przyczyny, takie jak: zwarcie instalacji elektrycznej (4), celowe działanie osób trzecich (4), wybuch butli z gazem technicznym (2), wypadki komunikacyjne (2), wybuch pyłu węglowego (1), obciążenie mokrym śniegiem (1). W 4 przypadkach nie zidentyfikowano głównej przyczyny wystąpienia katastrofy.

Zdarzenia losowe będące przyczyną katastrof budowlanych

Spośród zarejestrowanych 80 katastrof spowodowanych silnymi wiatrami najwięcej miało miejsce w województwach:

- opolskim - 25 katastrof (61% wszystkich zdarzeń na terenie województwa),
- mazowieckim - 14 katastrof (47% wszystkich zdarzeń na terenie województwa),
- małopolskim - 12 katastrof (40% wszystkich zdarzeń na terenie województwa).

Wśród 57 katastrof będących skutkiem pożarów najwięcej odnotowano w województwach:

- mazowieckim - 11 (37% wszystkich zdarzeń na terenie województwa),
- opolskim - 11 (27% wszystkich zdarzeń na terenie województwa),
- wielkopolskim - 9 (38% wszystkich zdarzeń na terenie województwa),
- małopolskim - 9 (30% wszystkich zdarzeń na terenie województwa).

Katastrofom spowodowanym pożarami uległy budynki:

- mieszkalne - 28 (49%), w tym 23 jednorodzinnych i 5 wielorodzinnych,
- gospodarcze lub inwentarskie - 11 (19%),
- przemysłowe - 9 (16%),
- magazynowe - 5 (9%),
- użyteczności publicznej - 2 (3%),
- zamieszkania zbiorowego - 1 (2%),
- rekreacji indywidualnej - 1 (2%).

Natomiast w grupie 22 katastrof zaistniałych w wyniku wybuchu gazu. Najwięcej zdarzeń spowodowanych tym czynnikiem miało miejsce w województwach:

- śląskim, wielkopolskim, podlaskim, małopolskim - po 3 (14%),
- kujawsko-pomorskim - 2 (9%).

Katastrofom na skutek wybuchu gazu uległy budynki:

- mieszkalne jednorodzinne - 13 (59,1%),
- mieszkalne wielorodzinne - 6 (27,3%),
- użyteczności publicznej - 1 (4,5%),
- inne - 2 (9,1%).

3.3.2. Błędy podczas utrzymania obiektu budowlanego

52 katastrofy nastąpiły w wyniku błędów podczas utrzymania obiektu budowlanego, przy czym w odniesieniu do 33 z nich zostały one wskazane jako główna przyczyna katastrofy. W większości zdarzeń do katastrofy przyczyniło się równocześnie kilka czynników, na przykład poza dopuszczeniem do nadmiernego pogorszenia sprawności technicznej, nie podejmowano również działań prewencyjnych nie wykonując kontroli okresowych bądź nie realizując zaleceń wynikających z tych kontroli. Najczęściej występującymi błędami na etapie utrzymania obiektów budowlanych, wykazywanymi jako główne przyczyny katastrof były:

- zły stan techniczny obiektu budowlanego (28, tj. 84,8 %),

- brak wykonania kontroli obiektu budowlanego (9, tj. 27,2 %),
- brak podjęcia wymaganych działań przez właściciela lub zarządcę wynikających z kontroli obiektu budowlanego (3, tj. 9,1 %),
- użytkowanie obiektu niezgodnie z przeznaczeniem (2, tj. 6,1 %),
- brak podjęcia wymaganych działań przez właściciela lub zarządcę wynikających z innych opracowań technicznych (1, tj. 3,0%),
- brak wykonania wymaganych obowiązków przez właściciela lub zarządcę wynikających z działań organów nadzoru budowlanego (1, tj. 3%),
- inne okoliczności (6, tj. 18,1 %).

Najwięcej katastrof budowlanych, których przyczyną główną bądź dodatkową, były błędy podczas utrzymania obiektu budowlanego odnotowano w województwach:

- śląskim - 14 (27%),
- łódzkim - 11 (21%),
- kujawsko-pomorskim - 6 (12%).

Tego typu katastrofy dotyczyły najczęściej budynków mieszkalnych (23 tj. 44%), w tym 12 wielorodzinnych i 11 jednorodzinnych oraz budynków gospodarczych lub inwentarskich (20 tj. 38%).

Zły stan techniczny obiektów budowlanych wynikał najczęściej ze zużycia technicznego oraz braku wykonywania remontów i bieżących napraw, a także braku informacji o konieczności wykonania takich prac, z uwagi na nieprzeprowadzenie kontroli okresowych. Jako dodatkową przyczynę wskazywano także niekorzystne warunki pogodowe, takie jak silny wiatr czy ulewny deszcz, które przyspieszyły katastrofę części obiektów będących w złym stanie technicznym.

3.3.3. Błędy podczas budowy nowego obiektu lub wykonywania innych robót budowlanych w istniejącym obiekcie

W wyniku błędów podczas budowy nowego obiektu lub wykonywania innych robót budowlanych w istniejącym obiekcie nastąpiły 22 katastrofy. Tak jak przy wcześniej omawianych przyczynach, do wystąpienia zdarzenia na ogół przyczyniła się więcej niż jedna nieprawidłowość.

Błędy te najczęściej dotyczyły:

- nieprzestrzegania technologii wykonania - 12 (55%) przypadków,
- nieprawidłowego działania - naruszenia obowiązków przez uczestników procesu budowlanego - 9 (41%) przypadków,
- dokonania odstępstw od projektu budowlanego - 1 (5%) przypadek,
- innych okoliczności - 6 (27%) przypadków.

3.4. Etapy procesu budowlanego, podczas których wystąpiła katastrofa

Zdecydowana większość katastrof budowlanych w 2019 r. wystąpiła w obiektach budowlanych, w których nie prowadzono robót budowlanych. Z 251 katastrof budowlanych odnotowanych w 2019 r.:

- 220 nastąpiło podczas utrzymania obiektów, w których nie prowadzono robót budowlanych (87,6% wszystkich katastrof),
- 31 nastąpiło podczas prowadzenia robót budowlanych (12,4% wszystkich katastrof).

Spośród wskazanych 31 katastrofach zaistniałych podczas prowadzenia robót budowlanych:

- 20 (64,5%) katastrof miało miejsce podczas prowadzenia robót budowlanych w istniejącym obiekcie tj. w trakcie rozbudowy, przebudowy, nadbudowy, odbudowy lub remontu,
- 8 (25,8%) katastrof miało miejsce w trakcie budowy nowego obiektu,
- 3 (9,7%) katastrofy miały miejsce podczas rozbiórki obiektu.

Na 220 katastrof zaistniałych podczas utrzymania obiektów, w których nie prowadzono robót budowlanych:

- 178 (81%) katastrof miało miejsce w użytkowanym obiekcie,
- 42 (19%) katastrofy miały miejsce w obiekcie wyłączonym z użytkowania na podstawie decyzji administracyjnej.

3.5. Elementy obiektu budowlanego objęte katastrofą

Podczas katastrof budowlanych najczęściej zniszczeniu ulegały ściany i dachy budynków.

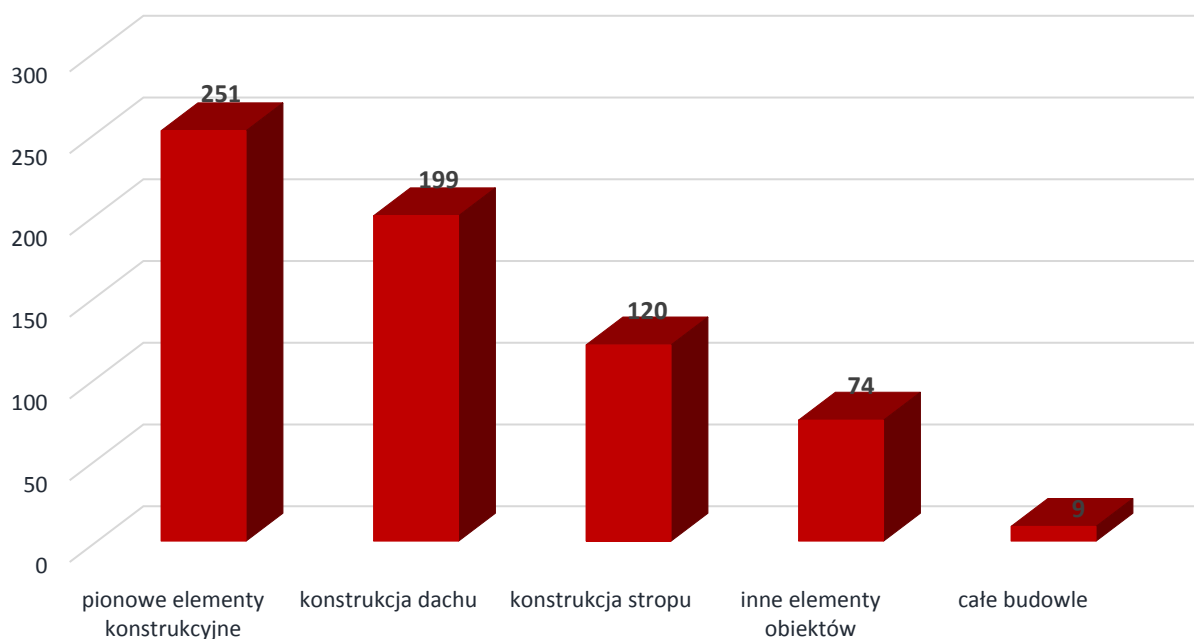
Elementami obiektów budowlanych objętymi katastrofą były w:

- 251 przypadkach pionowe elementy konstrukcyjne (100% wszystkich katastrof),
- 199 przypadkach konstrukcja dachu (79,3% wszystkich katastrof),
- 120 przypadkach konstrukcja stropu (47,8% wszystkich katastrof),
- 74 przypadkach pozostałe elementy obiektu (29,5% wszystkich katastrof),
- 9 przypadkach budowle jako całość (mosty, wiadukty, drogi, wały, zapory, śluzy, jazy i sieci, tj. 3,6% wszystkich katastrof).

Ponadto w 2019 r. wystąpiły katastrofy polegające na zniszczeniu:

- konstrukcyjnych elementów rusztowań - 4 przypadki,
- ścianek szczelnych i obudowy wykopów - 4 przypadki,
- elementów formujących - 2 przypadki.

Elementy budynków objęte katastrofą

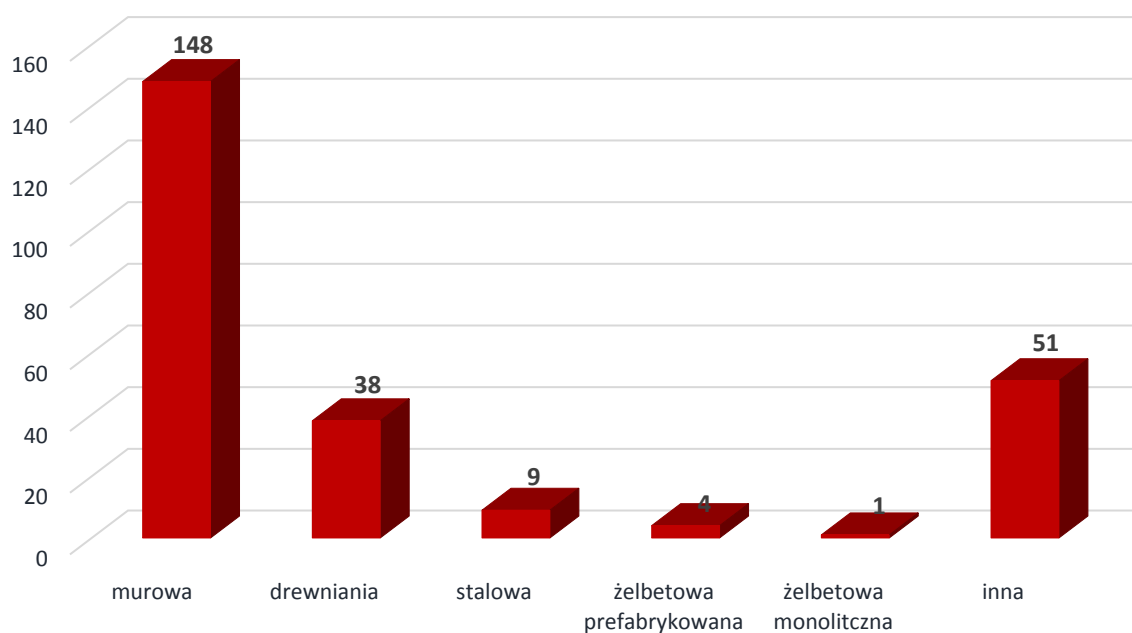
3.6. Rodzaje konstrukcji nośnej obiektu ulegającego katastrofie

Najwięcej katastrof budowlanych objęło obiekty o konstrukcji murowej, natomiast najmniej o konstrukcji żelbetowej.

Konstrukcja nośna obiektów ulegających katastrofom to:

- murowa - 148 obiektów (59,0% wszystkich katastrof),
- drewniana - 38 obiektów (15,1% wszystkich katastrof),
- stalowa - 9 obiektów (3,6% wszystkich katastrof),
- żelbetowa prefabrykowana - 4 obiekty (1,6% wszystkich katastrof),
- żelbetowa monolityczna - 1 obiekty (0,4% wszystkich katastrof),
- inna, np. mieszana - 51 obiektów (20,3% wszystkich katastrof).

Konstrukcja obiektów, które uległy katastrofie

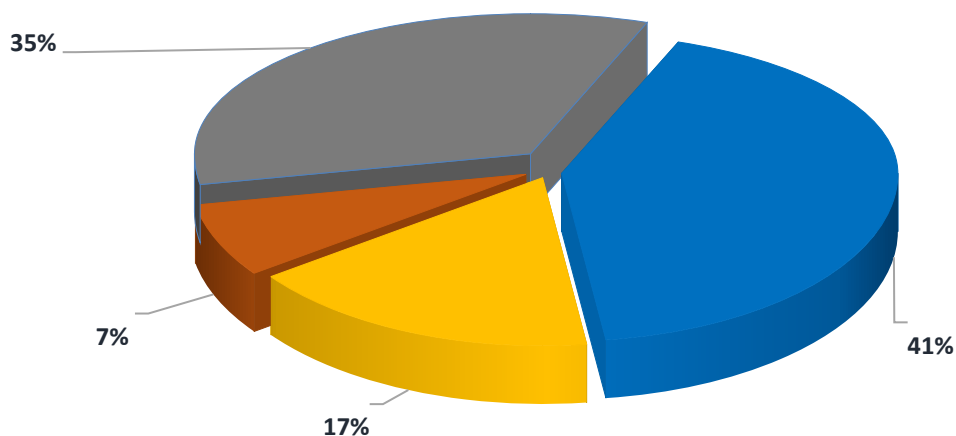
3.7. Czas eksploatacji obiektu ulegającego katastrofie

Według rejestru 240 katastrof dotyczyło obiektów istniejących, użytkowanych bądź wyłączonych z użytkowania. Czas eksploatacji tych obiektów do momentu katastrofy wynosił:

- poniżej 10 lat dla 17 obiektów (7%),
- w przedziale 11 - 50 lat dla 83 obiektów (35%),
- w przedziale 51 - 100 lat dla 99 obiektów (41%),
- powyżej 100 lat dla 41 obiektów (17%).

Z powyższej analizy wynika, że 140 obiektów budowlanych (58,3% spośród obiektów użytkowanych), które uległy katastrofom było eksploatowanych dłużej niż 50 lat.

Czas eksploatacji obiektów budowlanych, które uległy katastrofie

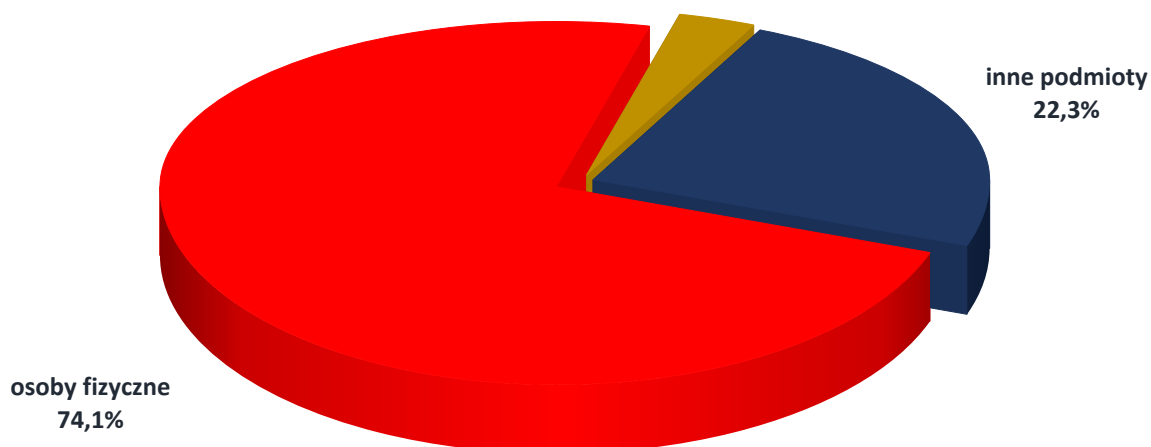

3.8. Inwestor lub właściciel obiektu ulegającego katastrofie

Podział ze względu na podmiot będący investorem lub właścicielem obiektu budowlanego, który uległ katastrofie:

- 186 (74,1%) - osoby fizyczne,
- 9 (3,6%) - Skarb Państwa,
- 56 (22,3%) - inne podmioty, np. osoby prawne, jednostki samorządu terytorialnego, wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie mieszkaniowe.

Inwestor lub właściciel obiektu budowlanego, który uległ katastrofie

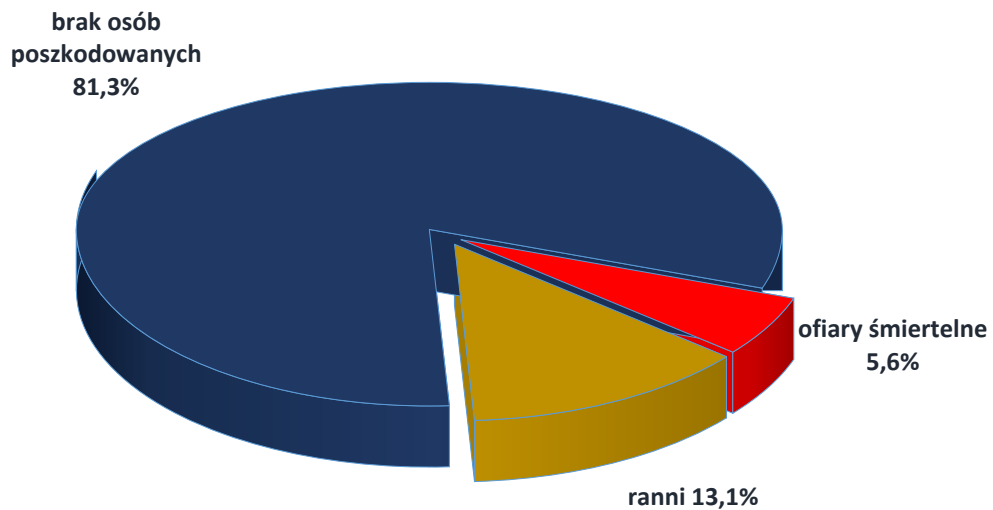

3.9. Osoby poszkodowane w katastrofach

W 2019 r. poszkodowanych zostało łącznie 91 osób w 47 katastrofach. Śmierć poniosło 28 osób, a 63 osoby zostały ranne. Odnotowano:

- 14 zdarzeń, w wyniku których przynajmniej jedna osoba poniosła śmierć,
- 33 zdarzeń, w wyniku których osoby poszkodowane zostały ranne,
- 204 zdarzeń, w wyniku których nie odnotowano osób poszkodowanych.

Poszkodowani w katastrofach

3.10. Spostrzeżenia

W porównaniu do 2018 r. liczba katastrof budowlanych w 2019 r. była na podobnym poziomie. Ponadto w odniesieniu do roku ubiegłego nastąpiła niewielka zmiana proporcji pomiędzy katastrofami budowlanymi pogrupowanymi z uwagi na przyczyny ich wystąpienia. Zwiększył się odsetek katastrof spowodowanych zdarzeniami losowymi, jak również nastąpił wzrost procentowy udziału katastrof spowodowanych błędami ludzkimi podczas budowy nowego obiektu budowlanego lub wykonywania innych robót budowlanych w istniejącym obiekcie. Zmniejszyła się natomiast liczba katastrof budowlanych spowodowanych błędami na etapie utrzymania obiektu budowlanego.

Szczegóły przedstawia poniższy wykres.

